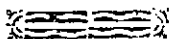

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indült BÉTSBÖL Szombaton 14. Februáriusban 1789.

A' ki a' mostani Ujság Leveleket olvassa, a' Világ-közepén Bétsben lakik, és mindent hall, lát — a' környüállásokra figyelmez, annak egész *Aprilis* a' feje; hól — most esz — majd kellemetes napfény süt — egy pertzben menydörög, vilámlik — majd kies-meleg szellő lengedezik.

A' F. Tsáfszár és a' fő Hertzeg egélségesek. — Azt mondják a' dolog körül forgalódók, hogy miolta százra 5 U'sorával kezdik a' Tsáfszári Kints-tárokba hordani a' pénzt, annyi a' Kints Bétsben, a' mennyije soha még az Udvarnak nem vólt. — A' pénz-verő-házban tsupa arannyot vernek éjjel nappal; azt ládákra rakják, és vizik a' Hadi Kan-

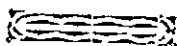

tzelláriába egyenesen; a' honnan tovább küldetik. Minden környülállások egy hofszoss háborúra mutatnak, mégis némelyek azt hiszik, hogy a' két frígyes Tsászári Udvarból nem régiben ment volna egy *Kurir* Konflántzinápolyba azon izenettel, hogy ha a' *Porta Krimiát, Beszszarábiát, Moldáviát és Bosznianak* némely részét a' két Tsászári Udvarnak által-akarja engedni, leg-ottan kéfzek léfznek a' békefségre: Külömben pedig, ha most ezt nem tselekedné, minden erejeket egybe vetvén, nem szünnek-meg a' hadat tovább-is folytatni, és valamit tsak lehet a' Portától el-venni. Spanyol és Frantzia Országok a' Közben-járók a' *Porta* részéről; meg-yállik mitsoda felelet érkezik — mert ezek a' *Diványban* menydörgő szózatok.

A' *Portával* való háború, minden *Europaiak* kal, a' *Pestisre* nézve leg-bajofsabb; mert ezeknek háborújokat ez mindég nyomba szokta követni; a' honnan az ezekkel háborgó *Oroszokról* azt tapasztalták, hogy ezek az ő háborújoknak el-kezdésével soha addig a' magok *Népeket* a' *Törökével* öfzve-nem szokták elegyíteni, mig nem láttyák, hogy ezekkel meg-ütközhetnek, akkor pedig tsak hamar ki-szokták a' *Törököt* fizetni, és békefséget kötnek. E' lehet most-is t. i. a' *Pestistől* való félés leg-nagyobb mozdító oka a' békefségnek.

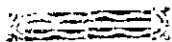
Mind a' 2 *Magyar Hazából* jött *Levelekből* úgy értjük, hogy azon rend-kivül való hideg után közönségesen minden folyó-vizek meg-áradván, sok helységet vizzel öntötenek-bé; mely által sok helyeken rend-kivül való drágaság okoztatott, úgy

hogy

hogy Zemlinben már az idén meg-vettenek 10 krajtzáron egy talyáfi, és egy farinton egy ejtel tisztelítet. Hidog, viz, szükség 's más efféle környülállások, nem tsak a' Nagy Városokban, hanem a falukban-is külömbb-külömbb-féle nyavallyákat okoztanak; mellyekben sok helyeken az emberek halnak-is. Hogy hát ezen közönséges nyomorúságnak annál jobb móddal ellene állhassanak, a' F. Királyi Helytartó Tanács még Jan. 16-dikán minden Vármegyékben rendelést tett vala, hogy minden Vármegyékben Orvos Doktorok légyenek; kik a' magok Vármegyéjekben lévő nyavallyákra szorgalmatosan vigyázzanak, és azokat az Orvofságokat, mellyeket a' Nép nyavallyáinak orvoslására ezek rendelnek, a' Státus fogja fizetni.

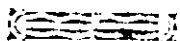
A' Konstantinápolyi Levelkekből sem olvashatunk egyebet a' véghetetlen hadi-készületeknél. Ezek a' tüzi-port drágán fizetik a' magok Tengeri Szomszédjaiknak, és egy valamire való fóltságos hajó-jért 200-ezer Piástert adnak — tehát itt sem sok reménység vagyon a' Békeességhez. Azonban, mégis elegenden vagynak a' Politikusok között olyanok, kik azt hiszik, hogy egynéhány Europai Kabinetokban meg-szünés-nélkül mozognak éjjel nappal a' pennák a' békeesség' dolgában — és a' Pruszfiussal való, még eddig barátságos háborút, egy valóságos békeességnek merik tartani; melyről az idő kétszer 14 napok alatt-is bővebben fog szóllani; mert a' mi most irunk, azok tsak képzelődések és vélekedések.

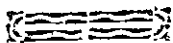
*Külső és belső Elegyes Tudósítások, minden rend-
nélkül.*

Erdélynek még némely részeiben meg-nem szün-
vén a' Marha-dög; már a' Horváth-orizági Levelek-
ből is azt olvashatni, hogy némely helyeken igen
kevés bádgyadozások után döglenek a' szarvas-mar-
hák; mely leg-előbb is a' Tábori jármokban lévő
marhákon kezdődött volna. — A' fő-igazgató hadi
Vezér B. De-Vinzz, még is nyavallyás állapottal
vagyon, és némellyek ítélete-szerint Bétsben kíváná
a' maga egészségét helyre hozni.

*Hitélt folyúl múlt hírek kezdettek Bétsben szár-
nyalni:* „ Némellyek azt akarják hinni, hogy a'
Moldovai fő Vezér Hertzeg Kóburg a' maga hiva-
talából önként ki-lépni kívánna, mellyet, noha az
okosabb Politikaiok nem bíznak is, mindazáltal a
dolog nem lehetetlen. — Ama Nagy Tengeri Orosz'
fő Vezérről *Naszszauról*, ki a' múlt esztendőben
mind a' Svédek, mind a' Kapután Basát meg-fe-
refeztette vala a' Fekete-Tengerben, azt olvassuk a'
Közönséges Levelekben, hogy minden Orosz-orizág-
ban lévő jószágát árúlja, és ezen Birodalómtól el-
akarna bocsuzni; minthogy pedig ennek másod Ve-
zére *Grájk* is a' múlt esztendő végén meg-halálazék;
ez az Orosz hajós Seregére nézve nem igen örvende-
tes hír volna. — Generál *Lilient* majd minden
Közönséges Levelekben meg-hólnak híreltetik a'
Bánatban. — Gen. Hertzeg *de Lignérol* azt olvas-
suk, hogy már többég nem fogna az Orosz Tábor-
hoz menni; hanem, a' környülállások-szerint, vagy
Sléfiában vagy Gallitziában fogna magának egy Ve-
zértendő Serget nyerni.

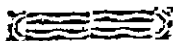
Szinia 27-dik Jan. „ Arra a' Portától küldött petsétes Levélre, mellyet ezen hónapnak 8-dikán Belgrádból Zemlinbe, és innen leg-ottan Bétsbe vit-tenek vala, tegnap Bétsből egy feleletet magában foglaló petsétes Levél érkezék; mely leg-ottan, a' Konstantzinápolyba való küldésre, Belgrádba küldeték. Kapitány *Petropoliátz*, kinek ezen Levelet a' Belgrádi Basának kezéhez kelletik vala szolgáltatni, egy Dobossal és egy Paripán lévő Húzzárral a' Száva partyára mene, hól a' Dobos dobot ütven, a' Húzzár pedig egy fehér Zászlót lobogtatván, leg-ottan véghetetlen sok Törökök szaladának oda, nagy láma és kiáltások között, kik közzül némelleyek Sajkákon által evezének, de a' kiknek a' nevezett Kapitány a' bé-petsételt tsemő Levelet által-nem adá, hanem ezen felelettel botsáttá-vizfza, hogy maga a' Basfa küldene meg-bizott Személyeket; kik ezen Leveleket kezekhez vennék. Nem sok idő múlva 4 ki-rendelt Személyei jelenének-meg itten a' Basának; kik közzül edgyiknek által-adá a' Kapitány ezen tsemő Levelet. — Midő ezen Levél Belgrádba küldeték, mind mi Zemli-niek, mind a' Belgrádi Törökök azt gondolják va-la, hogy ebben a' Békeiség' punktumai vólnának bé-petsételve; de már 27-dikben, midő látnok, hogy 4000 Törökök, 4 ágyukkal Belgrádból a' kö-zelebb lévő hegy-tetejére máznak; minekutánna magunk szemlélnök, hogy tüzi-porral töltött Bom-bik, Vár-mászó lajtorják 's több efféle készült dol-gok hordotnak ide, és a' meg-kettőztetett szorgal-matofságú készültek egyenesen Belgrádnak ofiro-mára

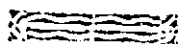
mára tzeleoznak, minden békeséghez való remény-
ségünk azonnal el-tűnt. — Obester *Fürstberg* ha-
lálán fekszik. — Ruméliának Feldmarsfala és Bel-
grádnak Helytartója az öreg *Abdi-Basá*hoz leg-kis-
sebb reménységek liitsen a' Belgrádiaknak, hogy
valaha többé láthassák: minthogy most a' *Konstantzi-
nápolyba* siető útban vagyon. Ezen Basáról még az
ő ellenségei-is azt valják, hogy egy Derék-ember,
és hiszik felölle; hogy ha az ő öreg állapotja nem
ellenkeznék benne, még Nagy-Vezére lenne a' Por-
tának. — Akár mellyik felét olvaszuk a' hozzánk
jött Leveleknek, tsak azt látjuk, hogy mind mi,
mind az ellenség mozgásban vagyon. — A' *Jász Vá-
rofsából* jött Levelekben az iratik, hogy az Orosz
Kozákok a' *Tatárkhámot* Gangurából és Szalkutzá-
ból egészfen *Bender* kapujáig kergették; azonban
Generál *Kamenszkoy* tsak más-fél óra járatnyira sem
fekszik Bendertől a' maga Táborával. Itt az ostrom-
nak úgy ki-van már rendelve a' maga órája, mint
a' krájtzáros *Semlének* az árra — A' *Klébek* Ser-
gebéli Obester *Zomboni* meg-hólt Horvát-országban.
— Azt olvashatni egy Levélből, hogy az Austru-
Belgiumbélieknek megint Követjeik vagynak a' Bé-
tsi útban — és hogy Brüzszelben 12 óra alatt töl-
tött fegyverben állott volna a' katonaság nem régi-
ben; de tsak ugyan minden eddig történt szomorú
következések nélkül. — Azt irják, hogy ő Felsége
izándékozna az A. Belgiumi hadi-népet még 5 Re-
gementel meg-szaparittani. Itt az ujság maga fogja
magát rövid napok alatt meg-magyarázni. — Hogy
a' Pruzszus Király az Orosz Udvar ellen 's követ-
ke-

kezésképpen ellenünk is nyilvánosságosan hadat izent volna, tegnaptól fogva elő hangon beszélik; de még nem mindenek hiszik. — — Az Anglus Király mégis nem egészséges. — Az ujj Spanyol Király a' m. hón. 2-dikán minden Birodalmában lévő Klalltramokat és ezeknek jofzágaikat írásban kérte-bé. — *Varsóból* azt írják; hogy az a' szüntelen-tartó Tanács (*Confilium Permanens*) mely az Orosz Tsászárné szárnyai alatt 1776-ban állítottott vala-fel, és a' mely a' Lengyel-ország gyűlésétől fogva örökké rathasztó hideg-lelésben sínlődik vala; a' múlt hónapnak 19-dikén éjjeli 12 órakor, életének 13-dik efszendejében az Ország-gyűlésében meg-hólt; kinek hazafiúi halotti pompája minden órán egy lár-mára vert harang-szónál fog meg-esni.

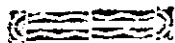
Tsernovitz. 26-dik Jan. „ *Kedves Barátom!* Téli ugyan az idő, még pedig ugyan szer-felett kemény; mindazáltal nem ad nyugalmat a' Muszka az előtte fekvő Törökségnek, Jan. 12-dikén Hajnal előtt egy órával történék Moldovában egy *Gangura* nevezetű falunál: hogy a' Muszka-k mintegy 3000-ből álló Török Sereggel egyben találkoznak; és noha a' Muszka-k fél-annyin sem valának, mindazáltal olly nevezetes ütközet esék közöttök, hogy az ütközet helyén maradott Törökök száma 400-nál több; fogságban estenek 81-en; a' kik között találtnak 3 Basák és a' Tatároknak azon *Chámjok-is*, kinek Vezérsége alatt az el-múlt Tavaszszal Bukkovinára ütöttek vala a' Tatárok. A' nyereség mellyet itt kaptanak a' Muszka-k egyedül csak lovakból és fegyverekből áll, mellyen az el-éhezett Nép

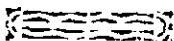
nem igen kapa. — — kiknek ételek változás-nélkül az örökké való *Kokhárka*, mellynek készítése módja ez: a' lisztet szítálatlan fel-keverik vízzel, és az abból készült tészta egy félig meddig bé-hevült földjükbe bé-hányák, melly ottan téltül meg-sülvén kiszedetik, és darabokra aprittatik, 's vízont kemenczébe vettetik, hól mind addig hagyatik, mig tsont forma keménységre meg-szárad; azután tanyisztrára rakatik, és minden napi eledel gyanánt egy minden vaj, és 'fir nélkül való Kása-levesben főzetik. — „ 18-dik Jan. 1789. éjtzakán egy Román mellett lévő Széna Magazinból, mellyet a' Draganyofok őriztenek, egy éjtzakán 295 szekér szénát takarítottak-el a' Muzka katonák. — „ A' Moldovai Tábornál olly igen el-hatalmozott a' drágaság, hogy a' Bukkovinai Nép *Guberniál - Parantsolat* mellett kéntelenítették ide élési takarítani. — „ A' *Kaukafus* Hegye körül tsatázó Generál *Tököliről* azt beszélik az onnan jött és itten meg-fordúlt *Kurirok*, hogy e' meg nevezett Generál a' föld-népet nagyobb részén az Erdőkben szoritotta — kiket a' kemény Tél mind ez ideig ottan tartoztatván, olly inségre juttatta, hogy kéntelenítették magokat Követeik által a Muzka Generál ótalma alá ajánlani; de a' kiknek tsak olly Válasz adaték, hogy mind addig kéréseknek helyly nem fog adódni, mig a' Pétersburgi ezen dologban járó *Kurir* meg-nem érkezik. — „ A' Béketségnek felénk semmi jele nintsen, söt inkább mind az élés-házzal, mind pedig a' Ispótáljokkal naponként olly rendelések adják elő magokat, mellyek hofzsaas ideig tartó háborúságot mutatnak. — *Ély sokáig!*

Horvát-ország. Ozail 28. Jan. — En ezen a részén u. m. a' Horváth-országi Tábornál még jövény vagyok, ki ennek-előtte csak egynéhány hetekkel érkeztem ide; azért mig bővebb Tudófitást tehetnék ezeket irhatom: „Csak alig lehet képzelni, ezen mostoha háborgos időkben-is a' mi Hűzár's mas Tisztjeink melly vigon töltik a' Fárságot ezen mi Várolunkban. Itten a' *Márs*-tsata piatzán-is egy igen szép mulató *Báll* ház állittatott-fel fő Vezér *Devins* és *Vallis* Urak által a' Tisztek' számára; hól minden 2 gyertya között egy zöld koszorus tábla lévén ki téve, Deákúl, Németül és Franciaúl ezen Igék vagynak rá-irva; *Vive LAUDON! nos laudamus te.* A' F. Tsázfárról, *Devins*ről, *Vallis*ről és más nagy érdemű Vezérekről hasonló-képen. Ezen Bálban, ennek fel-állítója *Devins* és *Vallis* Vezér Urak-is a' többi Tisztekkel mindenkor jelen vagynak, és *Vallis* Ur a' maga fájós lábával-is egész éjtzakákon tántzol. Ezen *Bált* tartja egy Markatányosné ollyon móddal, hogy senki 24 krajczárnál többet a' bé-menetelért nem fizet; mindenételnek és italnak az árra fel-vagyon irva, és így ki ki előre tudja mit költ; a' honnan mindenkor azt, a' mit a' Markatányosné találna velzteni, *Devins* és *Vallis* Urak fizetik. Ki-nem lehet mondani, mennyi szép Fejér-nép vann ezen Kis-várolotskában; de azok még-is mindég úgy vagynak előre *prenumerálva*, hogy ha az ember magával Leányt nem viszen a' Bálba, egész éjtzaka nints kivel tántzoljon; mert itt edgyik a' malikéhez nem nyulhat's nem-is nyúl. Ezen Bálban vala szereztsém latni
ama

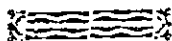

ama fok Török vért erefztett Húszár Hadn. *Durtsá-*
kot, azon vagdalt és lödözött köntöfcsében, mely a'
 múlt tsatákban alig számlálható föltokat nyert ma-
 gára; de minthogy ezen köntöfcsében akarja az egész
 háborút ki-állani; valahól tsak azon vágás elik bé-
 földoztatja 's vifeli. Ez egy meg-rettenthetetlen va-
 flag-mellyü, egész kézzel lábbal termet Vitéz; és
 tsak egyedül ő az, a' kinek sem a' tántz sem a' fe-
 jérnép nem kel. Ez az a' Tiszt, ki minekutánna
 egy öreg Agához 10-szer-is hozzá vágván; semmi
 módon élet-erére nem akadhatott volna, végre fe-
 jéből a' Kontyát bal-kezével ki-vévén, kapasz fejét
 ugy vágá ketté; kinek az egész Köntöfcsé pamuttal
 (gyapot) vastagon meg-vala töltve; mely fegyver
 ellen való Orvofság most a' Törököknél közönsé-
 ges. Ekkor *Durtsák* tsak 9 fájdalmas sebekkel jö-
 ve-ki az ütközetből, és 30 arannyos Paripáját-is
 ott hagyá, melyet alólla el-lötte nek, és a' tzojját,
 melyet keresztül vágtnak. Nem lehet azon indú-
 latot le-irni, mellyel a' Húszárok 's nevezetesen e-
 zen *Gréfen* Sergebéliek vifeltetnek egymáshoz, és
 a' mely-szerint, ha a' Divíziót valamely tsatára bo-
 tsátják, még tsak a' sebefsek és a' Lovákat el-vez-
 tettek-is abból el-maradni tellyefséggel nem akar-
 nak, és gyalog-is a' magok *Svadromok* után szalad-
 nak. Minden Húszár Sergeknek tsak ez az egy
 ohajtások, hogy bár-tsak az egész Regiment edgyütt
 lehetne, hogy ők mutathatnák-meg az egész Világ
 előtt a' magok Vitézségeket külön külön.

Jegyzések.

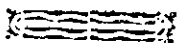
Egy közönséges hír, mely minden órán maga fog magáról bizonytságot tenni, azt tartja: hogy Atria Belgiumnak Bavariával való tseréje már ezen két Udvarok között tökéletességre lépett volna. 14 napok alatt meghalják.

Egy harmadik Varsói Levélből olvassuk, hogy már minden Lengyel Sereg a' maga Verbunkjára 10-ezer forintot kapott, és éjjel nappal minden személy vállogotás-nélkül szedik az embert. — A' 21-dik Jan. tartatott gyűlésben el-végzették, hogy Hollandiától 13 milliom Lengyel, az az: 3 milliom 250-ezer Rénes forintot vegyenek-fel, a' Tábor számára. — Ugyan ezen gyűlésben el-olvaftaték az az írás, mellyet az itten lévő Pápa *Nuntziussa* Hertzeg Szalluzzó adott vala-által. Ezen írásban a' többi között a' vala, hogy ő Hertzegsége még a' mált Augustusnak 16-dikán vett vala a' R. Pápától egy írást, mellyet, ha a' szükség ugy kívánnya, adjon által a' Státusnak; melyet hafanló-képpen ezen gyűlésben által-adván, fel-olvaftaték. A' Levélnek Titulussa e' vala: *Delecti Viri fideles Filii*. Ezen egész írás (a' mennyit mi tudunk benne) egy Atyai és Pápai áldást foglalt magában, és a' melyben kéreték a' Státus, hogy a' Papi-rendnek kedveznének, és azokat a' régi lábon és szokásokban hagynák-meg. — Az Ukrániai zenebonának indittói a' Lengyelektől fülen fogottak, és mind fel-aggattattak, a' mint Varsóból írják. — Hertzeg *Rádtzivil* még éjjel sem akarja magáról le-tenni a' nem régiben nyert Pruszus fekete Salsos Rendének tziperét.

Lembergől azt írják Jan. 29-dikén, és ugyan ekkor Jász Városhábról, hogy Bender az Oroszoktól ugy bé-vagyon rekesztve, hogy itt az ellenségnek sem-ki, sem-bé semmi közösülése nem lehet, és még Kémeket sem kaphatnak magokhoz a' Bende-riek. 18-dik Jan. vala az ostromnak meg-határozott napja; de tovább mi történhetett itten nem tudatik — (majd el-jön a' Kurir vele Bétsbe.)

Ausriai Belgium. Minekutánna ő Felsége megtudta, hogy a' Brabántziaiak a' háborúság alkalmatofságával adni szokott pénzbeli segítésnek kívánására belső lármát ütötenek; ezen Tartomány-nak következő Levelet küldött: „A' szokott háborúi segítésnek adni nem akarása, mellyen az én Brabántziai Hertzegségemnek 3-dik Státusfa zenebonát indított azon-kivül, hogy ennek első tagjai tsak leg-kisebb igyekezeteket-is arra fordították volna, hogy ezek között tsendeséget támofszanak, kényszerítette az én haragomat ezek ellen fel-gerjeszteni, és ezen szempillantástól fogva arra inditt engemet, hogy már most mind azt, a' mit nekik megengedtem vala, mind az ő érdek-szerint való büntetések, mellyeket a' fennebb okozott zenebona alkalmatofságával nekik el-engedtem vala, visszavonnyom. En meg-tiltom az én fő Kormányazó-széket, hogy én előttem ezen Tartomány-nak sem Papi sem Polgári Társaságbéli Tagjaiért soha semmi kegyelmet ne-kérjen, sem valakit ezen Tartomány-béliek közzül közönséges hivatalba helyheztetni meg-ne próbálja. Meg-tiltok minden ezután esendő *Abbas* tétéleket Brabántziában, és az én Kormányazó szé.

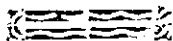
Izékemnek parantsolom, hogy ezen Tartományban, a' hadi-népnek jelen lévő legittségével, minden Rendben és Rangban lévő Személyek ellen kemény valatást tégyen, és ki-kerefse azokat, kik ezen utólsó zenebonában magokat, vagy tselekedetekkel, vagy befzédjekkel és irásokkal bünösökké és büntetést érdemlökké tették; hogy én ezeket a' magok érdemek és tselekedetek - szerint büntetésre vonhofsam. s. t. Béts 7. Jan. 1789. JOSEF.

Midőn ő Felségének ezen rendelése meg-érkezett, és Jan. 26-dikán az öszve-gyűjtött Brabántziai Státufok előtt fel-olvasztatott, egy *Deputáció* ment a' mindenekben meg-bizott Tsászári Minifterhez, hogy meg-mutalsák, mely nagyon fájlalják azt, hogy a' 3 madik Státusnak engedetlensége miatt az ő Felsége haragját magokra vonták. Igérték a' magok engedetlenségeket az engedelmség' égő Oltárán meg-égetni, tsak hogy ő [Felségét meg-engelz-telhetség. s. t. Erről ezután bővebben.

Ha! ha! ha!

A' napokban egy ifjú Deák forma ember el-megy Bétsben] egy *Tändlernek* bóltja előtt fényes délben, 12-óra előtt valamivel, és a' bólt előtt ki-akasztott farkasbőr-bundát nyakába akasztja 's bé-akasztja vele a' bóltba a' Tändlerhez, 's ezt így szól-lítja-meg: Uram! nem veszié-meg kegyelmed ezt az én bundámat? — hogy adod? 30 farintot tsak meg-ér. Nem veszeni biz-én; nékem-is van egy el-adni valo a' bólt előtt ki-akasztva, 's abban-is rég hever a' pénzem. — No Uram! ha nem veszed *adieu!* ez el-megy a' bundával; a' Tändler pedig, fítvén az

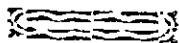
alatt

alatt a' 12-töt, szedni akarja-bé holmijét a' börtöl elől, hogy ebédre mennyen, 's hát az ő farkasbőr bundája lohólt szints. Ekkor veszi észre a' tréfát, de már későn; mert a' bunda máig-is oda van.

Jan. 28-dikán már le-érkezett vólt a' Búnátusi Táborhoz a' Parantsolat, hogy leg-alább-is Febr. 8-dikáig minden Seregek meg-mustráltassanak; mely kétség-kivül az egész Táborra tartozott. — A' *Skutari* Bala *pardonért* küldött vólt Konstantzinápolyba, de nem érkezvén még eddig-is a' *Pardon*, nem tudatik hól lappang féltében. *Vukhásovits* pedig minden órán a' nyakán lészén a' maga Sergével.

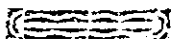
Az *Erláingi Ujságban* az 92 szám alatt 1788-dik Novemberben, Valaki hozzászólással befűzvével erővel meg-akarta mutatni, hogy a' Magyarországi Királynak magát meg-koronáztatni nem szükséges dolog. 's ha talám azt tenné-is, nem kötelefségnek kellene azt tartani, hanem tsupán tsak Czerémóniának. — De tsak ugyan az *Erláingi Ujságban* 7 szám alatt ezen folyó elűtendőben valamely Hazafi *ex Corpore Juris Hungarici* 1687. *Art.* 2. 3. és 1715. *Art.* 2. 3. azután 1723. *Art.* 2. 3. végre 1741. *Art.* 2. 3. 4. 4. böven és fontosán meg-mutatta, hogy a' Felséges Auszriai ház a' Koronázásra és az esküvésre magát le-kötelezte. Utóljára nagy okófsággal és alázatossággal emlékezik II-dik *Joséf* Tsászárról-is, ki tapasztolván a' Magyar Nemzetnek hűségét, engedelmeségeket, 's a' mostani háborúban-is meg-mutatott vitézségeket, bizonnyal Nagy Eleinek jeles példáit követni fogja. — Mi ez Erdemes Hazafinak helyes feleletét az egész Hazának nevével közönnyük, hogy annyi rágalmozásoknak, okófságával gátot vetett.

Tudományt illető Tudósítások.

Tavaly esztendőben következő Magyar Munka nyomtatott vala-ki: „ Ar Ur JESUS Kénzfénvedéséről (mely rendében a' négy Évangeliomokból ki-veve adatik) Keresztény Elmélkedések — Hazafiainak Lelki-hasznokra — ki-botsátott P. *Hermolaus*, a' Kapuzinusok' Szerzetéből való Pap, és Bétsben a' Nemes Magyar Nemzetnek Prédikátora. Találhatni ezt a' *Füskúti Landerer Mihály* Könyv-áruló Műhelyében Posonyban, Budán és Kalsán 30 krajtárért; Bétsben pedig a' már meg-nevezett Szerzőjénél. A' Magyar Könyv-szerzők a' Kurir által kértettek, hogy a' magok Magyar Munkáikat röviden a' Publikumnak általa tudtára adni el-ne mulassák, annak idejében; mert már azzal, a' mi a' Nemzet nyelvének tsak leg-kifőbb részben-is előmenetelére lehet, ingyen fog szolgálni; ha a' fél-levélnél hosszofobb nem lézen. A' kik pedig Tudósításaikat hozzánk küldik ki-nyomtatva, azok 900 exemplárt küldjenek.

A' múlt Sz. *András* Havában már egy-ízben jelentetett az Erd. Publikumnak, hogy Doktor *Detfy Sámuel* Ur *Osmanografia* Titulus alatt egy érdemes Török *Státistikát* írt, mellynek tsupa jelentése az egész Magyar Nemzet előtt olly nagy kedveltséget és figyelmettséget nyert, hogy azolta fok Tudományt Szerető hazafiak magokat, mind nálam, mind magánál az Irónál jelentették. Minthogy minden hozzánk érkezett Levélre való válaszolás fok baj és költség-nélkül meg-nem eshetne; ahoz képest jelen-

jelentetik az Erd. Publicumnak, hogy a' Munka ugyan készen van; de mivel az Író némely érdemes Jóakaróinak; kik e' betses Munkát nem tsak látták, hanem olvasták-is, javaslására, ahhoz, egy Geografica mappát-is, mellyen az egész Török Birodalom minden nevezetesebb Városaiival, folyó-vizeivel, hegyeivel s. a' t. fel-lefznek jegyezve, ragasztani kívánt, ennek pedig el-készítettetésében, tsak nem három hónapok töltek-el, a' nevezett Munkát mind ekkoráig senkinek meg-nem küldhette. Immár a' Geografika mappa-is tökéletességre menvén, méltótalson a' Publicum egy kevés várakozással lenni, egynéhány napok múlva maga fog az Erd. Író egy Tudósítást ki-botsáttani, és tett rendelései-szerint meg-jelenteni, az egész Hazában hol és kiknél lehessen azon Könyvet meg-szerezni. — E' valóságos remek munka, melly-is maga magát meg-fogja dítsérni, noha az én magasztalásom nélkül nem-szökölködik; mindazáltal most-is jelenthetem az Erd. Publicumnak, hogy ennél szebb és hasznosabb originális munka Magyar nyelvünkön még eddig ki-nem jött, a' maga Nemében melynek olvasása minden némü és rendü Hazánkfiait nem tsak gyönyörködtetni, hanem egyfersmind, a' Török Birodalom még eddig előttünk sűrű homályban lappangó belső és külső dolgainak ki-tanulására és értésére-is vezetni fogja.